

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De minister van Veiligheid en Justitie
mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

T (088) 36 10000
F (088) 36 10022
www.rechtspraak.nl

datum 3 juni 2013
doorkiesnummer 06-18609322
e-mail Voorlichting@rechtspraak.nl
uw kenmerk 377747
onderwerp Advies Wetsvoorstel tot implementatie van richtlijn
nr. 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22
mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures
(PbEU L 142).
bijlage(n) 1

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 23 april 2013 met opgemeld kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) u te adviseren over het conceptwetsvoorstel tot implementatie van richtlijn nr. 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PbEU L 142) (het “**Wetsvoorstel**”).

De richtlijn bevat minimumregels met betrekking tot het recht van verdachten op informatie in strafprocedures. Volgens de Memorie van Toelichting (MvT) voldoen de Nederlandse rechtspraak en het Wetboek van Strafvordering (Sv) in het algemeen aan de eisen van een eerlijk proces. Daarom noopt de richtlijn volgens de MvT slechts tot een beperkte en relatief eenvoudige wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de Overleveringswet op het punt van de informatie van de aangehouden verdachte respectievelijk de aangehouden opgeëiste persoon.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

---

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 juni 2013
pagina 2 van 5

Advies

De Raad heeft enkele inhoudelijke opmerkingen ten aanzien van het Wetsvoorstel.

1. Algemene opmerkingen

De richtlijn schrijft voor dat de verdachte onverwijld wordt medegedeeld ter zake van welk strafbaar feit hij als verdachte is aangemerkt (art. 3 onder c jo. art. 6 van de richtlijn). Volgens preambule 28 betreft het een omschrijving van het strafbare feit waarvan de persoon wordt verdacht of beschuldigd, met inbegrip van, indien bekend, tijd en plaats en de mogelijke wettelijke kwalificatie van het vermeende strafbare feit. De omschrijving dient te worden verstrekt in voldoende detail, rekening houdend met de fase waarin de strafprocedure zich bevindt. In het Wetsvoorstel wordt deze verplichting geregeld in artikel 27c, eerste lid, Sv: de verdachte wordt bij zijn aanhouding meegedeeld ter zake van welk strafbaar feit hij als verdachte is aangemerkt. In de toelichting op dit artikellid (MvT p. 12) wordt geen aandacht besteed aan de eisen die volgens preambule 28 van de richtlijn aan de omschrijving van het strafbare feit moeten worden gesteld. De Raad acht het gewenst dat de toelichting op dit punt wordt verduidelijkt of beter nog, dat in de tekst van artikel 27c, eerste lid, Sv aansluiting wordt gezocht bij artikel 59, tweede lid, Sv en artikel 78, tweede lid, Sv, waarin wordt gesproken van een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van het strafbare feit. Daarmee wordt immers meer dan in voorgestelde tekst van artikel 27c, eerste lid, Sv beantwoord aan preambule 28 die voorschrijft dat de verdenking zoveel mogelijk moet worden geconcretiseerd en geïndividualiseerd.

In het verlengde hiervan acht de Raad het van groot belang dat de politie duidelijke instructies krijgt over de vorm waarin de informatie, bedoeld in artikel 27c, eerste lid, Sv, aan de verdachte dient te worden gegeven. Daarbij zal de inhoud en strekking van preambule 28 uitgangspunt moeten zijn. De Raad acht het gewenst dat hierop in de MvT wordt ingegaan.

Artikel 27c, tweede lid, Sv bepaalt dat een aangehouden verdachte *schriftelijk* mededeling wordt gedaan van de rechten die hem toekomen. Voor het geval dat de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, bepaalt artikel 27c, vierde lid, Sv dat de mededeling in een voor verdachte begrijpelijke taal wordt gedaan. Het Wetsvoorstel voorziet echter niet in het geval dat de verdachte de Nederlandse taal weliswaar voldoende beheerst, maar bijvoorbeeld door ongeletterdheid of een visuele beperking niet in staat is de inhoud van de schriftelijke mededeling tot zich te nemen. Ook in de MvT wordt hieraan geen aandacht besteed. Het ligt voor de hand dat in dat geval de mededeling (ook) mondeling wordt gedaan. De Raad acht het gewenst dat in het Wetsvoorstel alsnog aandacht aan dit punt wordt besteed. Daarbij kan aansluiting worden gezocht bij het nog niet in werking getreden artikel 131b Sv dat betrekking heeft op de bijstand door een tolk aan personen die niet of slechts zeer gebrekkig kunnen *horen of spreken*.²

Volgens de MvT (p. 13) voorziet de Ambtsinstructie van de politie (artt. 27 en 32 e.v.) in bepalingen over het informeren van een naaste van de verdachte en, indien van toepassing, de consulaire autoriteiten over de vrijheidsbeneming van de verdachte alsmede in bepalingen met betrekking tot dringende medische zorg aan de verdachte (vgl. art. 4 lid 2 onder b en c van de richtlijn). Volgens de

---

² Stb. 2013, 85.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 juni 2013
pagina 3 van 5

MvT is het niet nodig om deze punten ook in het artikel. 27c, tweede lid, Sv te regelen. Daarvoor wordt als reden gegeven, dat die informatie niet valt aan te merken als ‘*informatie over een strafvorderlijk recht noodzakelijk om het recht op een eerlijk proces te waarborgen*’. Hetzelfde geldt volgens de MvT voor informatie over de termijn waarbinnen de verdachte, als hij niet in vrijheid wordt gesteld, voor de rechter-commissaris moet worden voorgeleid en over de mogelijkheid om de rechtmatigheid van de vrijheidsbeneming aan te vechten of om schorsing van de voorlopige hechtenis te verzoeken (vgl. art. 4, lid 2 onder d, en lid 3 van de richtlijn). Informatie over deze rechten zal volgens de MvT worden opgenomen in een informatiefolder. De Raad betwijfelt of dusdoende – dus zonder dat in de wet wordt opgenomen dat de verdachte over deze rechten behoort te worden geïnformeerd – de richtlijn op juiste wijze wordt geïmplementeerd (vgl. art. 11, lid 1 van de richtlijn). De Raad is in ieder geval van mening dat gelet op artikel 5 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden informatie over de termijn waarop de verdachte voor de rechter moet worden geleid en informatie over de mogelijkheid om de rechtmatigheid van de vrijheidsbeneming aan te vechten, behoort tot de informatie waarover de verdachte tenminste ook mondeling dient te worden geïnformeerd.

De richtlijn noch het Wetsvoorstel besteedt aandacht aan de situatie waarin een persoon in Nederland wordt aangehouden met het oog op de tenuitvoerlegging van een buitenlands vonnis (vgl. de Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties, Stb. 2012, 333). De Raad werpt de vraag op of in het Wetsvoorstel niet ook voor deze situatie een regeling dient te worden getroffen.

In de bijlage bij dit advies worden nog enige opmerkingen van inhoudelijke aard gemaakt.

2. Werklastgevolgen

Het Wetsvoorstel heeft geen werklastgevolgen voor de rechtspraak.

Slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

mr. F.C. Bakker
Wvd.-voorzitter

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 juni 2013
pagina 4 van 5

Bijlage met inhoudelijke opmerkingen.

Inhoudelijke opmerkingen

- *Art. 27c, lid 2 en lid 3 Sv*: In deze leden wordt – waar het betreft het recht van de verdachte om zich te laten bijstaan door een tolk – verwezen naar artikel 27, derde lid, Sv. Bedoeld zal zijn te verwijzen naar artikel 27, vierde lid, Sv dat hoogstwaarschijnlijk op 1 oktober 2013 in werking zal treden.³
- *Art. 27c, lid 4 Sv*: In dit lid ware te verduidelijken op welke rechten hier wordt bedoeld. Uit de toelichting (MvT p. 14) lijkt te volgen dat enkel wordt verwezen naar de schriftelijke mededeling, bedoeld in artikel 27c, tweede lid, Sv. Hoe dan ook zal de verdachte die de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, ingevolge preambule 25 van de richtlijn ook ten aanzien van de informatie, bedoeld in artikel 27c, eerste en derde lid, Sv tenminste recht hebben op een vertolking in een taal die hij begrijpt: "*De lidstaten dienen ervoor te zorgen dat bij de verstrekking van informatie overeenkomstig deze richtlijn, verdachten of beklaagden indien nodig kunnen beschikken over vertaling of vertolking in een taal die zij begrijpen, overeenkomstig de normen van Richtlijn 2010/64/EU.*" In dit verband wijst de Raad ook op artikel 4, vijfde lid, van de richtlijn. De Raad werpt de vraag op of het nog niet in werking getreden artikel 29a, eerste lid, Sv⁴ dat betrekking heeft op bijstand van een tolk *tijdens* het verhoor van de verdachte (en niet om informatieverstrekking - uiterlijk - voorafgaand aan het verhoor) hierin voldoende voorziet.⁵
- *MvT p. 6, eerste alinea, en p. 7. derde alinea*: Hier wordt ingegaan op het moment waarop de informatie uiterlijk aan de verdachte moet worden verstrekt, namelijk voorafgaand aan het eerste officiële verhoor. Op p. 6 wordt verduidelijkt dat daarmee wordt bedoeld een gepland verhoor dat hetzij plaatsvindt op het politiebureau of op een andere daartoe aangewezen plaats bestemd voor het verhoor van verdachten, hetzij telefonisch. De Raad werpt de vraag op of daaraan niet moet worden toegevoegd dat de informatie in ieder geval moet worden verstrekt op het moment van de voorgeleiding voor de (hulp)officier van justitie. Verder merkt de Raad op het voorkomt dat het eerste officiële verhoor niet plaatsvindt op het politiebureau of een andere daartoe aangewezen plaats, maar bijvoorbeeld in de woning van verdachte (al dan niet ter gelegenheid van een aanhouding of een doorzoeking), in een ziekenhuis (als de verdachte daar is opgenomen) of dat op straat meer dan enkele vragen worden gesteld (als de urgentie daartoe aanleiding geeft). Hier ware in de toelichting nader aandacht aan te besteden.
- *MvT p. 10 (onder 3.6)*: Hier wordt opgemerkt dat diverse bepalingen uit het Wetboek van Strafvordering en andere regelingen relevant zijn in verband met de implementatie van artikel 8, eerste lid, van de richtlijn (kort gezegd: het registreren van het moment waarop informatie op grond

---

³ Stb. 2013, 85.

⁴ Idem.

⁵ Zie ook de MvT op artikel 29a Sv: Kamerstukken II 2011-2012, 33 355, nr. 3, p. 29, eerste alinea onder 'Onderdeel E (art. 29a nieuw)'.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 juni 2013
pagina 5 van 5

van de richtlijn aan de verdachte is verstrekt). De MvT verwijst in dit verband onder meer naar de Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor (Stcrt. 2010, 4003), waarin is bepaald dat de mededeling aan de verdachte betreffende het recht een raadsman te consulteren in het proces-verbaal moet worden opgenomen. De Raad werpt de vraag op of een dergelijk registratievoorschrift niet bij voorkeur in de wet moet worden verankerd.

- *MvT p. 11, tweede alinea, tweede zin*: Hier ware te verwijzen naar HR 16 april 2013, LJN BY5706.
- *MvT p. 11, tweede alinea, laatste zin*: De Raad vraagt zich af welke ‘overige gevallen’ hier voor ogen staan.
- *MvT p. 13, eerste alinea*: Na "(...) de bevoegdheid om te verzoeken om toevoeging van een raadsman" ware toe te voegen ", het recht op bijstand door een tolk" in verband met het hiervoor genoemde artikel 27, vierde lid, Sv, waarnaar bedoeld is te verwijzen in artikel 27c, tweede en derde lid, Sv.